

BENEDIKT XVI.

Tkanje Marijina života

*Papina kateheza na općoj audijenciji
u srijedu 19. prosinca 2012.*

Draga braćo i sestre,

u došašću posebno mjesto zauzima Djevica Marija kao ona koja je na jedinstven način iščekivala ostvarenje Božjih obećanja, prihvativši u vjeri i tijelu Isusa, Sina Božjega, u punoj poslušnosti Božjoj volji. Danas želim zajedno s vama kratko razmišljati o Marijinoj vjeri polazeći od velikog otajstva utjelovljenja.

"Chaïre kecharitomene, ho Kyrios meta sou", "Zdravo, milosti puna! Gospodin s tobom!" (Lk 1, 28). To su riječi – koje prenosi evanđelist Luka – kojim arkandeo Gabriel obraća Mariji. Na prvi pogled grčki izraz chaïre, "raduj se", čini se kao obični pozdrav, uvriježen u grčkom ambijentu, ali ta riječ, ako je se čita na pozadini biblijske tradicije, dobiva veoma duboko značenje. Isti taj izraz nalazimo četiri puta u grčkoj verziji Staroga zavjeta i svaki put je posrijedi navještaj radosti zbog Mesijinog dolaska (usp. Sef 3, 14; Jl 2, 21; Zah 9, 9; Tuž 4, 21). Anđelov pozdrav Mariji je dakle poziv na radost, na duboku radost, on najavljuje završetak žalosti koja vlada u svijetu zbog prolaznosti života, trpljenja, smrti, zloće, tame zla koja kao da potamnjuje svjetlo Božje dobrote. To je pozdrav koji označava početak evanđelja, Radosne vijesti.

Ali zašto je Marija pozvana radovati se na taj način? Odgovor se krije u drugom dijelu pozdrava: "Gospodin s tobom". I ovdje da bismo dobro shvatili smisao tog izraza moramo zaviriti u Stari zavjet. U Knjizi proroka Sefanije nalazimo ovaj izraz: "Klikći od radosti, Kćeri sionska... Jahve, kralj Izraelov, u sredini je tvojoj!... Jahve, Bog tvoj, u sredini je tvojoj, silni spasitelj!" (3, 14-17). U tim se riječima kriju dva obećanja dana Izraelu, Kćeri sionskoj: Bog će doći kao spasitelj i nastanit će se u svom narodu, u krilu Kćeri sionske. U dijalogu između anđela i Marije ostvaruje se upravo to obećanje: Marija je poistovjećena s narodom s kojim je Bog uspostavio zaručnički odnos. Ona je doista osobno Kćer sionska; u njoj se ispunjava očekivanje konačnog Božjeg dolaska, u njoj se nastanio Bog živi.

Marija je u anđelovom pozdravu nazvana "milosti puna"; na grčkom izraz "milost", charis, ima isti jezični korijen kao i riječ "radost". I u tom se izrazu dodatno pojašnjava izvor Marijina radovanja: radost izvire iz milosti, ona ima svoj izvor u zajedništvu s Bogom, u veoma živoj povezanosti s njim, u činjenici da se u njoj nastanio Duh Sveti, da je potpuno oblikovana Božjim djelovanjem. Marija je stvorenje koje je na jedinstven način širom otvorilo vrata svog srca svome Stvoritelju, predalo se s bezgraničnim povjerenjem u njegove ruke. Ona živi u potpunosti od odnosa i u odnosu s Gospodinom; zauzela je prema njemu stav poučljivosti, oslušivanja, pozorna je na Božje znakove na putu kojim kroči njegov narod; ona je uključena u povijest vjere i nade u Božja obećanja, koja predstavlja tkanje njezina života. I slobodno se podlaže primljenoj riječi, Božjoj volji u poslušnosti vjere.

Evanđelist Luka opisuje Marijin život kroz jedan fini paralelizam s Abrahamovim životom. Kao što je veliki patrijarh otac svih vjernika, koji je spremno odgovorio na Božji poziv da izađe iz zemlje u kojoj je živio, iz svojih sigurnosti, i započne novo putovanje prema nepoznatoj zemlji koju će posjedovati samo u obliku Božjeg obećanja, tako se

Marija s punim povjerenjem uzda u riječ koju joj naviješta Božji blagovjesnik i postaje uzor i majka svih stvorenja.

Želim istaknuti još jedan važan aspekt: otvorenost duše Bogu i njegovu djelovanju uključuje također element tame. Odnos ljudskog bića s Bogom ne briše distancu između Stvoritelja i stvorenja, ne uklanja ono što apostol Pavao kaže zadivljen dubinom Božje mudrosti: "O dubino bogatstva, i mudrosti, i spoznanja Božjega! Kako li su nedokučivi sudovi i neistraživi putovi njegovi!" (Rim 11, 33). Ali upravo onaj koji je – poput Marije – na tako potpun način otvoren Bogu, prispijeva tome da prihvaća Božju volju, premda je ona tajanstvena, premda često ne odgovara onome što mi hoćemo i poput mača probada dušu, kao što će proročki reći starac Šimun Mariji, u času Isusova prikazanja u hramu (usp. Lk 2, 35). Abrahamova vjera uključuje radost zbog dara sina Izaka, ali također čas tame, kada se mora uspeti na goru Moriju da izvrši paradoksalan čin: Bog od njega traži da žrtvuje sina kojeg mu je tek dao. Na brdu mu anđeo naređuje: "Ne spuštaj ruku na dječaka, niti mu što čini! Sad, evo, znam da se Boga bojiš, jer nisi uskratio ni svog sina, jedinca svoga" (Post 22, 12); potpuno Abrahamovo povjerenje u Boga vjernog obećanjima ne jenjava ni kada je njegova riječ tajanstvena i kada ju je teško prihvatiti. Tako je i s Marijom, njezina vjera doživljava radost naviještenja, ali prolazi također kroz tamu Sinova raspeća, da bi mogla prispjeti sve do svjetla uskrsnuća. Nije ništa drukčije ni s vjerom svakoga od nas: u svome vjerskom životu poznajemo trenutke svjetla, ali prolazimo također kroz trenutke u kojima se čini da je Bog odsutan, njegova se tišina poput teškog tereta obrušava na naše srce i njegova se volja ne podudara s našom, s onim što bismo mi htjeli. Ali što se više otvaramo Bogu, što više prihvaćamo dar vjere, stavljamo potpuno u njega svoje pouzdanje – poput Abrahama i Marije – to nas on više, svojom prisutnošću, osposobljava da svaku životnu situaciju živimo u miru i sigurnosti njegove vjernosti i njegove ljubavi. To međutim znači izaći iz samih sebe i vlastitih planova, kako bi Božja riječ bila svjetiljka koja vodi naše misli i naša djela.

Želim se zadržati na još jednom aspektu koji izlazi na vidjelo u izvješćima o Isusovu djetinjstvu koje je opisao sveti Luka. Marija i Josip vode sina u Jeruzalem, u hram, da ga prikažu i posvete Gospodinu kao što to propisuje Mojsijev zakon: "Svako muško prvorodenče neka se posveti Gospodinu!" (usp. Lk 2, 22-24). Taj čin Svete Nazaretske Obitelji zadobiva još dublje značenje ako ga promatramo u svjetlu evanđeoskog izvješća o dvanaestogodišnjem Isusu koji je, nakon tri dana traženja, pronađen u hramu gdje raspravlja sa učiteljima. Na Marijine i Josipove riječi pune zabrinutosti: "Sinko, zašto si nam to učinio? Gle, otac tvoj i ja žalosni smo te tražili", Isus uzvraća tajanstvenim odgovorom: "Zašto ste me tražili? Niste li znali da mi je biti u onome što je Oca mojega?" (Lk 2, 48-49). Marija mora obnoviti duboku vjeru kojom je rekla "da" u naviještenju; mora prihvatiti da prednost ima pravi i istinski Isusov Otac; mora znati pustiti Sina kojeg je rodila da slobodno slijedi svoje poslanje. A Marijin "da" Božjoj volji, u poslušnosti vjere, ponavlja se tijekom čitavog njezinog života, sve do najtežeg časa – križa.

Imajući sve to pred očima, možemo se zapitati: kako je Marija mogla živjeti taj hod uz Sina s jednom tako čvrstom vjerom, također u trenucima tame, a da nije izgubila

potpuno pouzdanje u Božje djelovanje? Postoji jedan temeljni stav kojeg Marija zauzima pred onim što se događa u njezinu životu. Prilikom naviještenja ona ostaje zbunjena slušajući anđelove riječi – to je strah kojeg čovjek osjeća kada je dotaknut Božjom blizinom –, ali to nije stav onoga koji strahuje pred onim što Bog može tražiti. Marija razmišlja, propitkuje se o značenju toga pozdrava (usp. Lk 1, 29). Grčki izraz koji se koristi u Evanđelju za opisivanje toga "razmišljanja", "dilogizato", doziva u pamet korijen riječi "dijalog". To znači da Marija ulazi u prisni dijalog s Božjom riječi koja joj je naviještenja, ne uzima je površno, već se na njoj zadržava, pušta da ona prodre u njezin um i srce da bi shvatila što to Gospodin želi od nje, smisao naviještenja. Drugu naznaku Marijina duhovnog stava pred Božjim djelovanjem nalazimo, ponovno u Evanđelju svetoga Luke, u času Isusova rođenja, nakon poklona pastirâ, gdje se kaže da Marija "u sebi pohranjivaše sve te događaje i prebiraše ih u svome srcu" (Lk 2, 19), mogli bismo reći da ona "držala", "stavljala" u svoje srce sve ono što joj se događalo; uklapala je svaki pojedini element, svaku riječ, svaki čin u jednu cjelinu i to prebiralala, čuvala, prepoznavajući da sve dolazi od Božje volje. Marija se ne zaustavlja na prvom površnom shvaćanju onoga što se događa u njezinu životu, već zna gledati u dubinu, propitkuje te događaje, analizira ih, prebire i stječe ono razumijevanje koje jedino vjera može jamčiti. To je ona duboka poniznost Marijine poslušne vjere, koja prihvaća u sebi također ono što ne shvaća od Božjeg djelovanja, puštajući da joj Bog otvori um i srce: "Blažena ti što povjerova da će se ispuniti što ti je rečeno od Gospodina" (Lk 1, 45), kliče rođakinja Elizabeta. Upravo zbog njezine vjere svi će je naraštaji nazivati blaženom.

Dragi prijatelji, svetkovina Gospodinova Rođenja koju ćemo uskoro proslaviti, poziva nas živjeti istu tu poniznost i poslušnost vjere. Božja slava se ne očituje u trijumfu i moći nekog kralja, ne blista u nekom čuvenom gradu, u raskošnom dvorcu, već se nastanjuje u krilu jedne djevice, objavljuje se u siromaštvu jednog djeteta. Bog svojom svemoći, također u našem životu, djeluje, često tiho, snagom istine i ljubavi. Vjera nam, dakle, kaže da moć toga Djeteta na kraju pobjeđuje buku sila ovoga svijeta.